SWEDISH MUSICAL LEVANDE MUSIKARV HERITAGE

KARL WOHLFART

1874–1943

Morgongryning

för piano

Morning Dawn

for piano

Opus 21/4

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 879/Edition no. 879
2015
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-180-1

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Morgongryning

Karl Wohlfart, Op. 21 Nr. 4

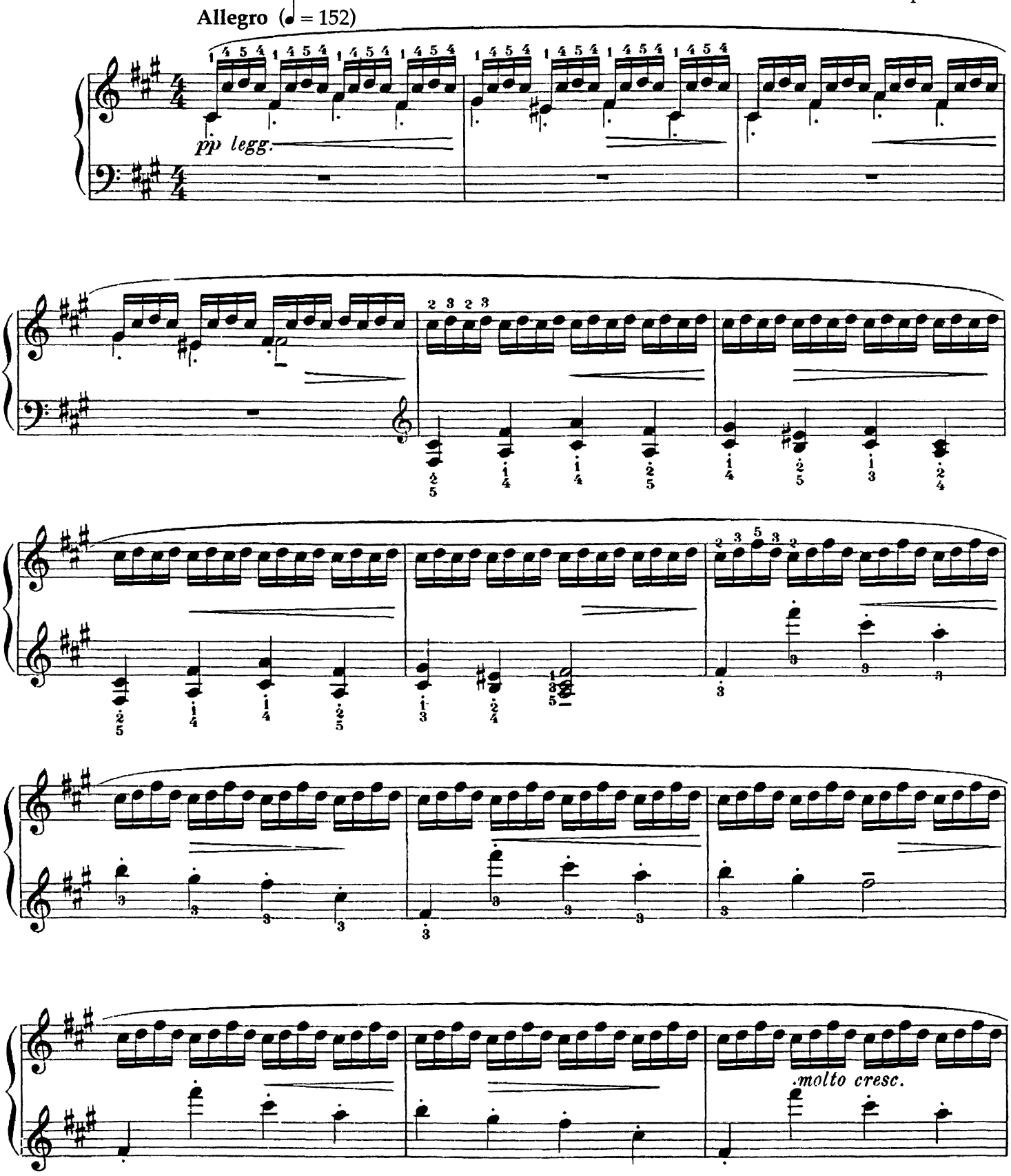

Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2015. Public domain. www.levandemusikarv.se

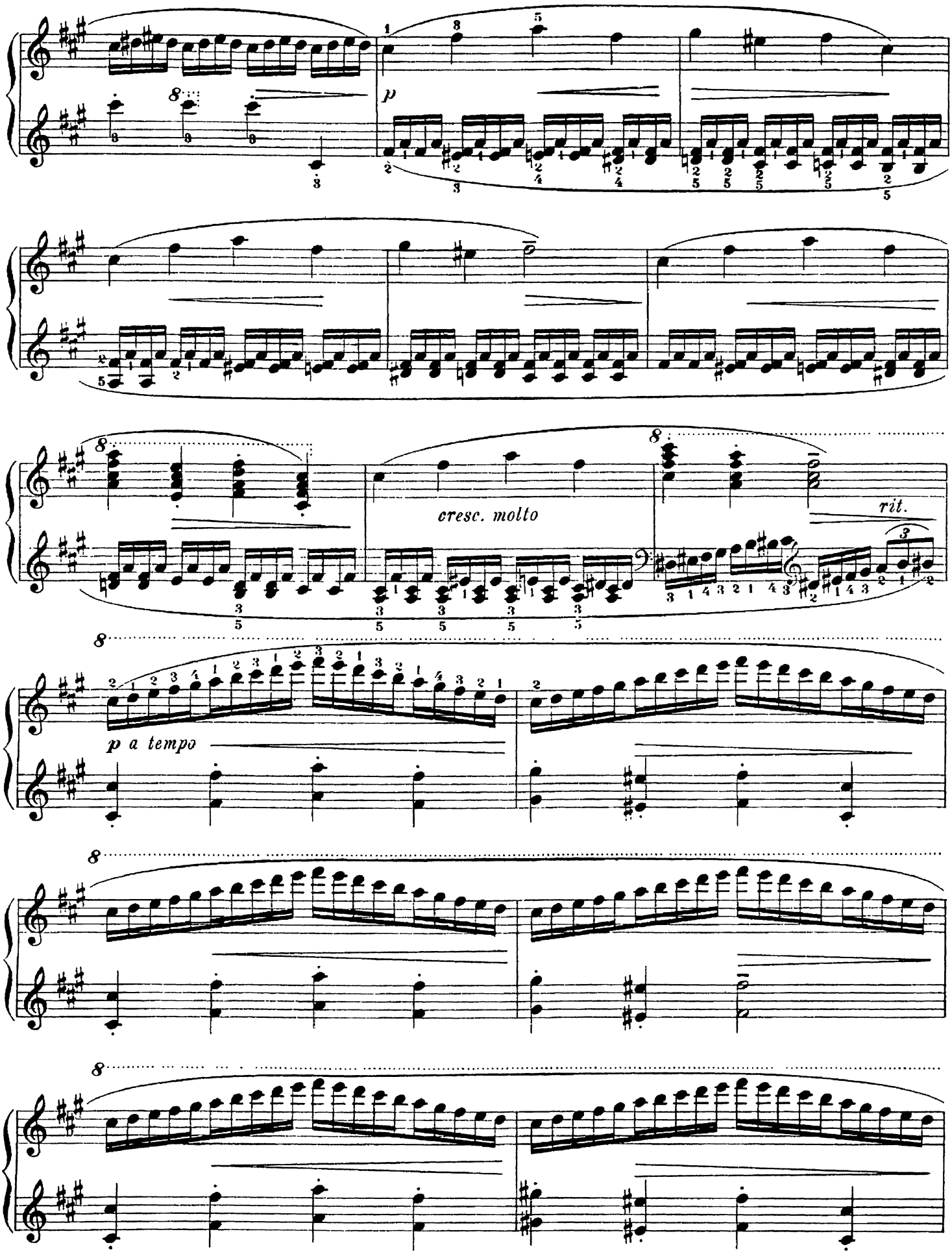
p
cresc. molto
rit.
p a tempo

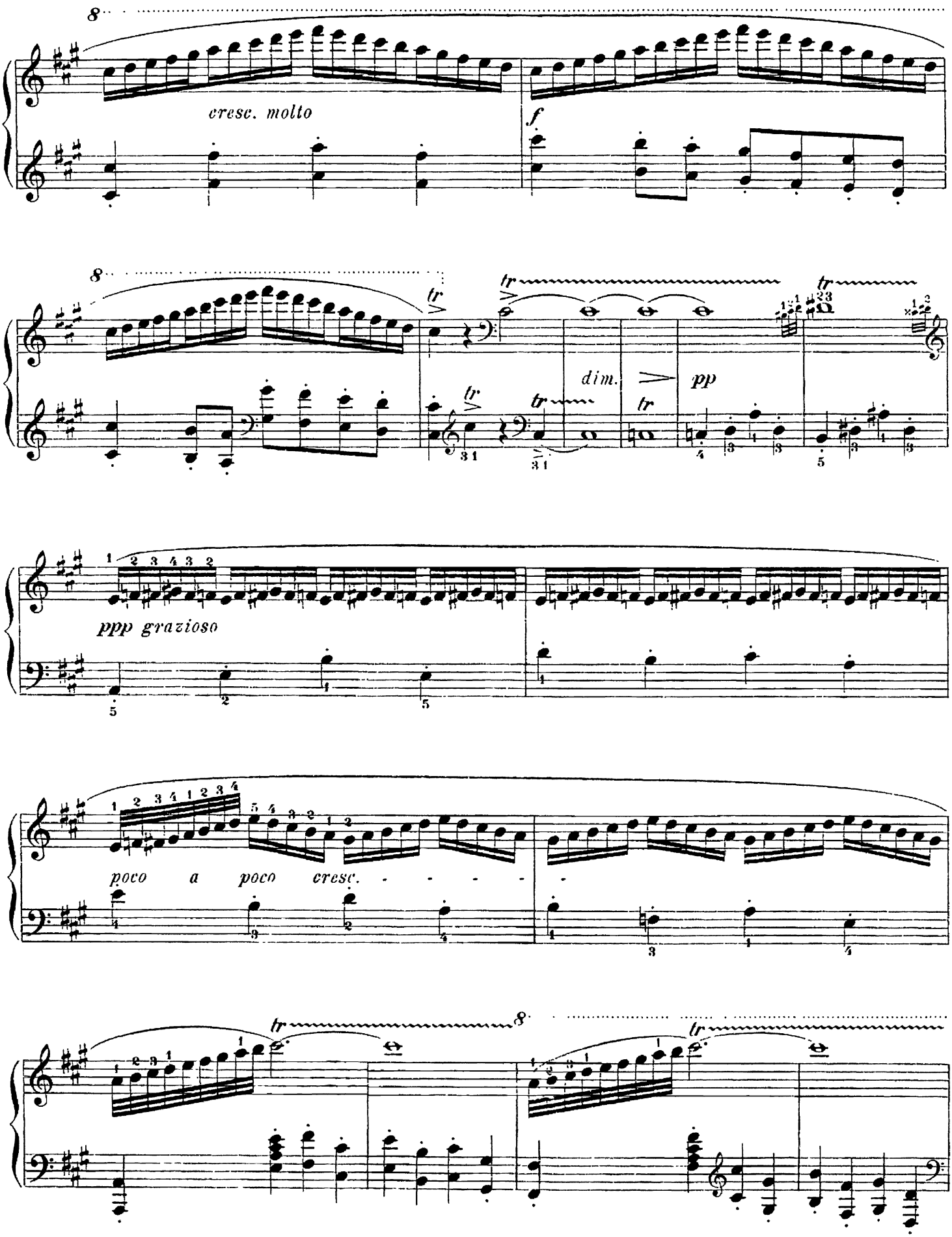
cresc. molto
f
dim.
pp
ppp grazioso
poco a poco cresc.

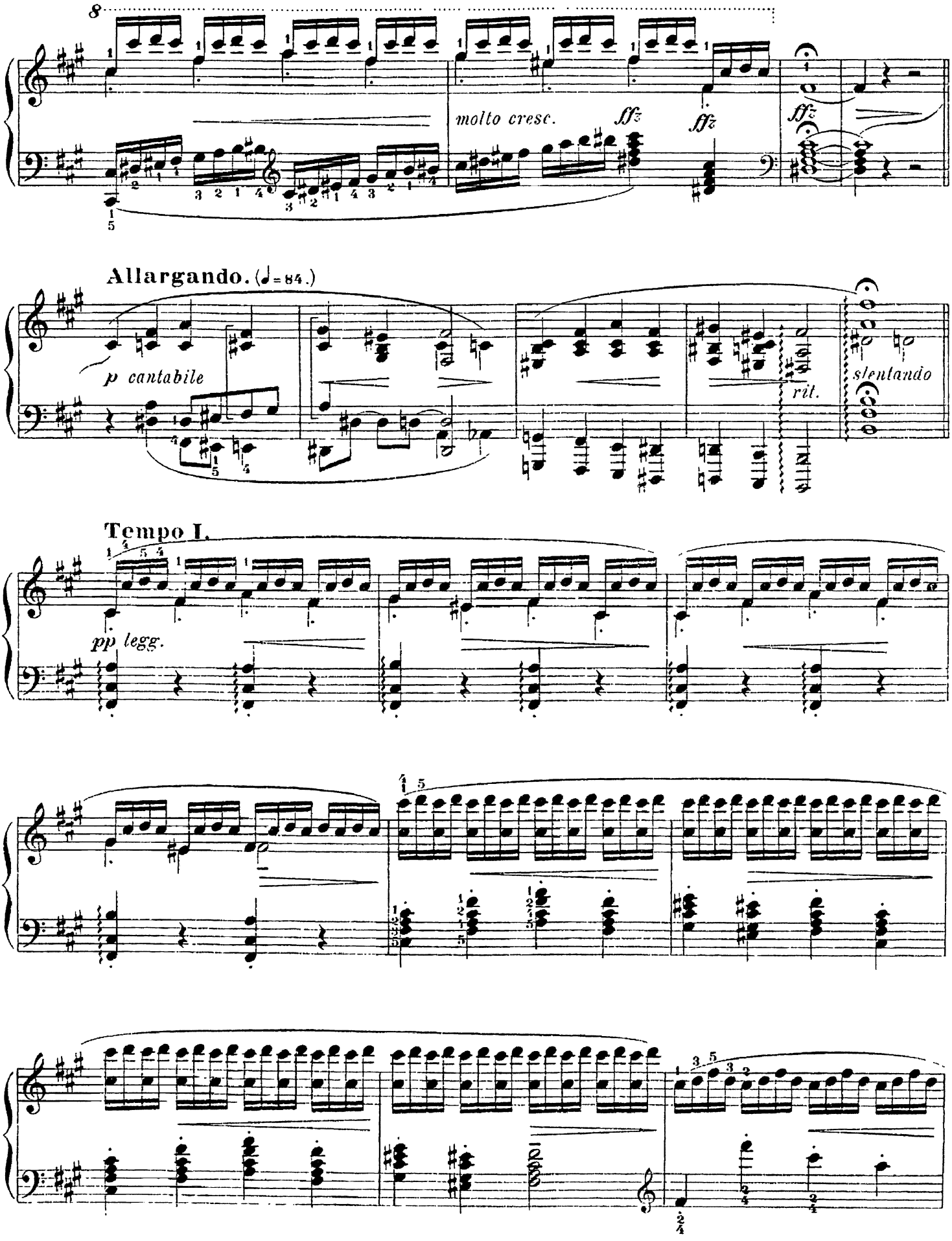
8
molto cresc.
fffz
fffz
fffz
Allargando. (♩= 84.)
p cantabile
rit.
slentando
Tempo I.
pp legg.

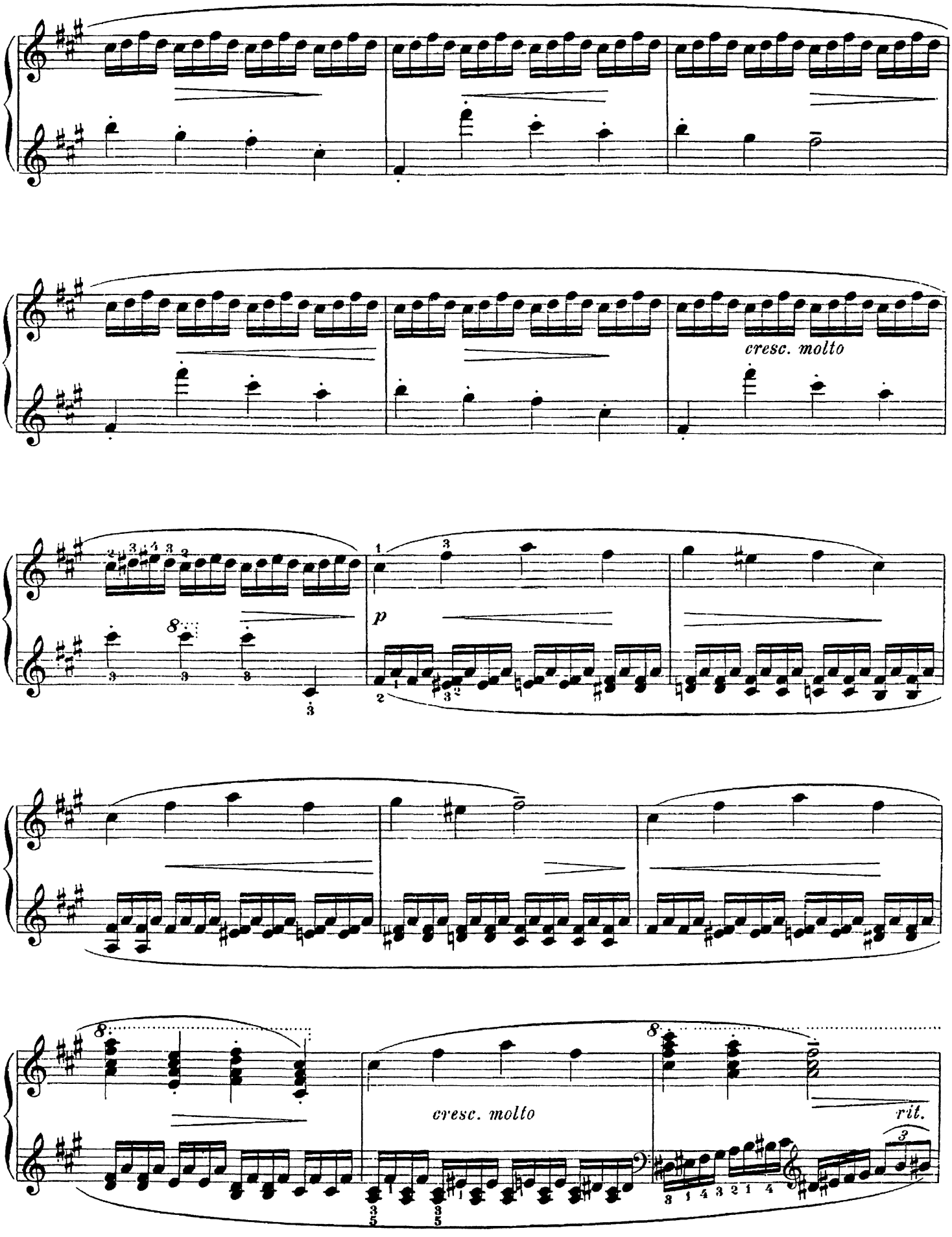
cresc. molto
p
cresc. molto
rit.

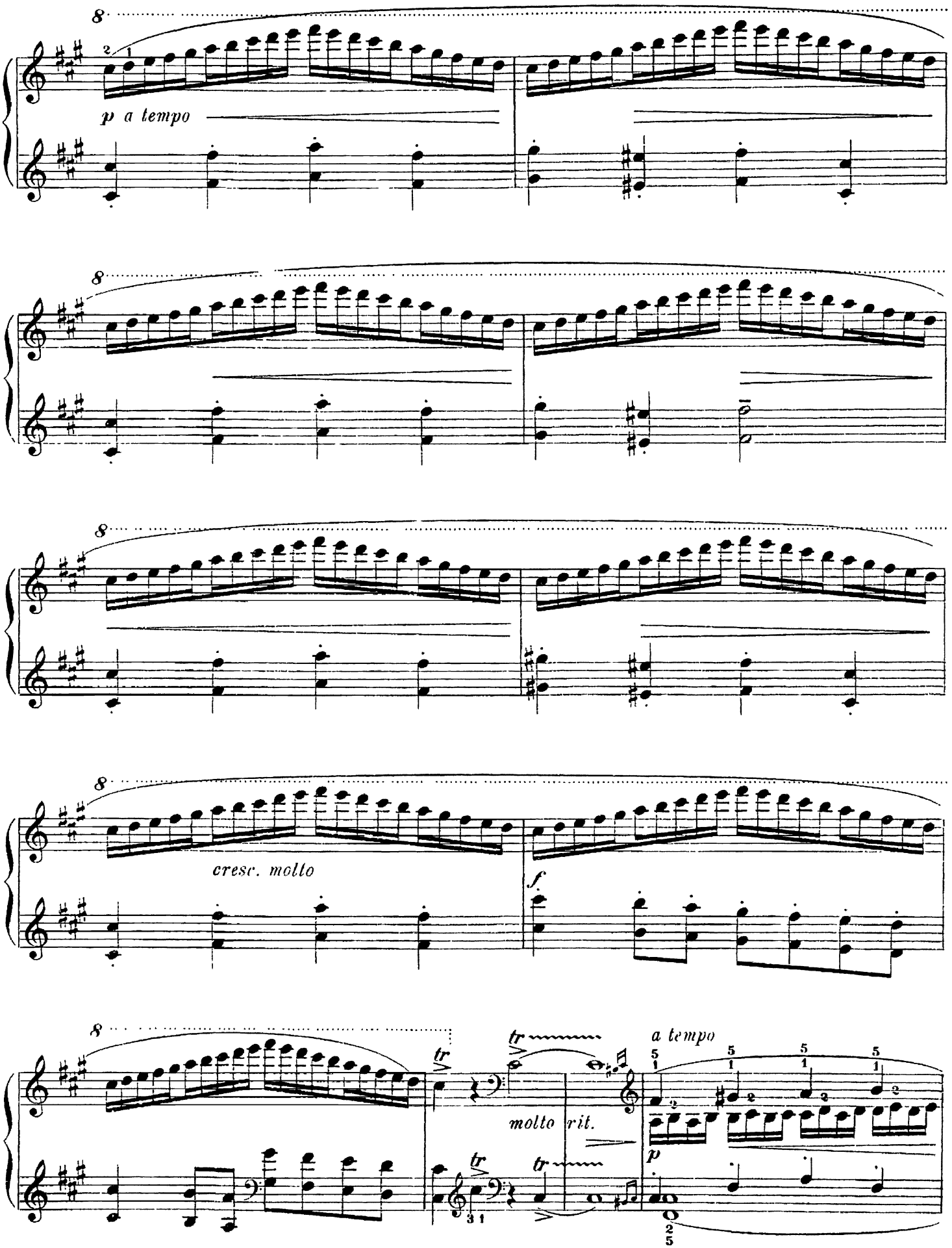
p a tempo
cresc. molto
f
molto rit.
a tempo
p

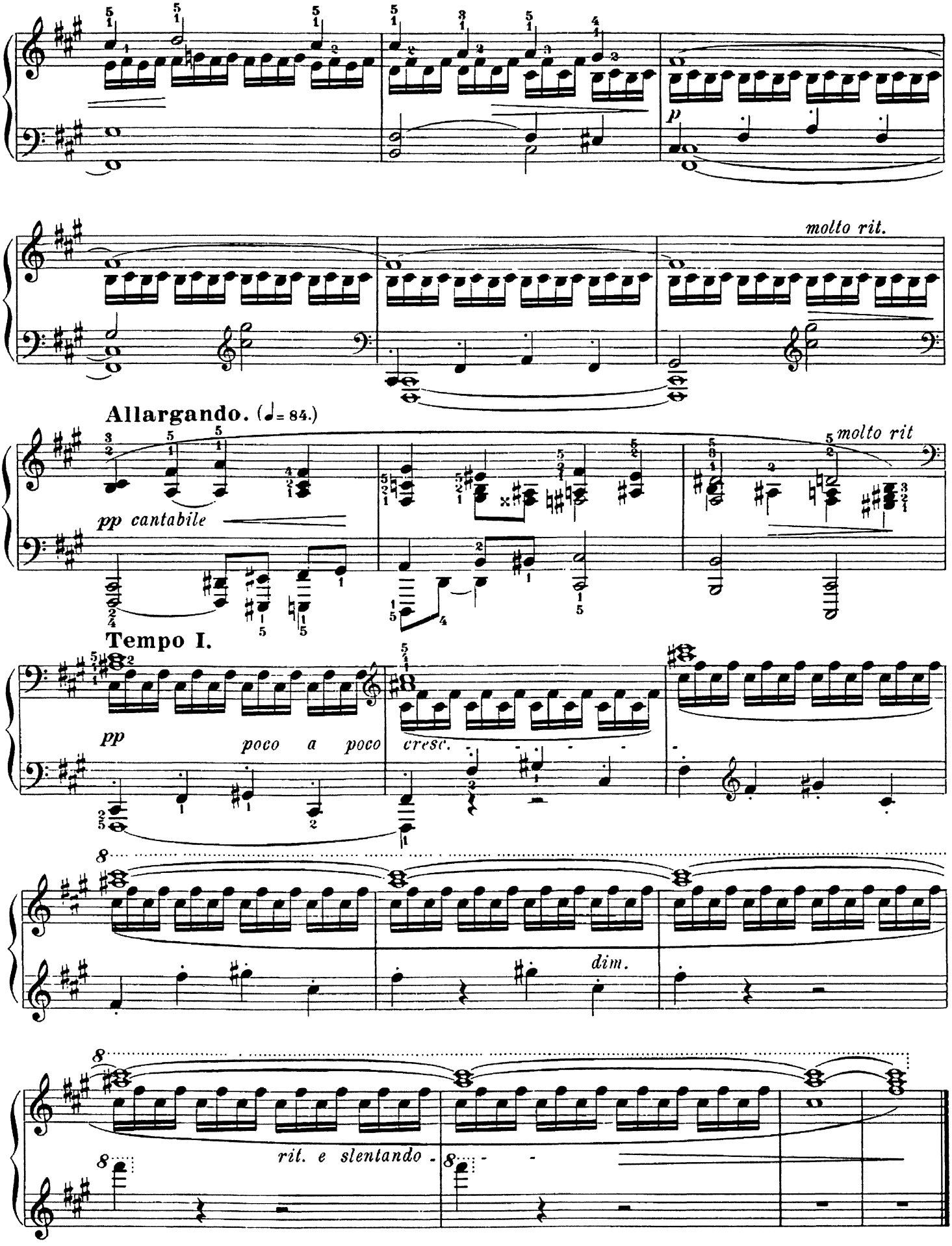
p
molto rit.
Allargando. (♩= 84.)
pp cantabile
molto rit
Tempo I.
pp
poco a poco
cresc.
dim.
rit. e slentando

Karl Wohlfart

Karl Wohlfart har en central roll i det svenska pianospelets historia – som pianist, pedagog och utgivare av undervisningslitteratur. Mindre känt är att han också komponerade.

Karl Adrian Wohlfart föddes 1874 i Hycklinge i Östergötland. Familjen hade nyligen flyttat dit från Södra Vi i närheten av Vimmerby. Med på flytten var fadern, hemmansägaren Johan Leonard Johansson, hustrun Carolina (f. Jönsdotter) och tre äldre syskon till Karl. Modern härstammade för övrigt från Södra Vi.

1893 inledde han studier vid Musikkonservatoriet och tog 1895 organistexamen, 1897 kyrkosångar- och musiklärarexamina. Vidare studerade han kontrapunkt för Joseph Dente 1898–1900, komposition för Ernst Ellberg, Johan Lindegren och Wilhelm Stenhammar samt pianospel från 1897 för Richard Andersson. I Berlin 1905–06 studerade han komposition för Hans Pfitzner och piano för Karl Heinrich Barth.

1901 engagerades Wohlfart som lärare i pianospel vid Richard Anderssons pianoskola. Samma år anställdes han som organist i Sundbybergs kyrka, då alldeles nyuppförd. Året därefter grundade han Sundbybergs manskör. Vid sidan av piano- och orgelspelet var Karl Wohlfart verksam som kör- och orkesterdirigent.

Han tog 1913 steget att starta sin egen pianoskola, vilken upphörde så sent som 1966. Karl Wohlfarts pianoskola hade under decennier en ledande ställning med många elever som senare skulle låta höra talas om sig.
Förutom pianoskolan förknippas Karl Wohlfarts namn idag med undervisningslitteratur för pianospel. Han gav ut pianoskolor, teknikövningar och etydsamlingar, bland annat översatte och bearbetade han Carl Czernys etydutgåvor. Många, många svenska pianoelever under 1900-talet har haft Wohlfarts läromedel på notstället.

Han gifte sig 1907 och fick sonen Gunnar som skulle bli en framstående neurolog. 1930 invaldes han i Kungl. Musikaliska akademien.

Karl Wohlfart inledde sitt komponerande redan under studieåren. Hans produktion är omfattande och inte begränsad till pianoverk, vilket man kanske skulle tro. Han komponerade förstås för sitt instrument, solostycken, men också ett konsertstycke för piano och orkester (1900). Men han skrev också sånger, verk för kör och en del kammarmusik, bland annat en violinsonat. Tjänsten i Sundbybergs kyrka medförde att han komponerade till vissa festtillfällen, till exempel en kantat för en kyrkoherdeinstallation 1916. Man kan lätt föreställa sig att en del körverk tillkommit för bruk i denna kyrka.

© Gunnar Ternhag

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av AB Nordiska Musikförlaget, N.M.S. 232d.

På omslaget står: ”Karl Wohlfart / Skogsfantasier / Konsertetyder Op. 21 nr. 2 / Morgongryning / A.-B. Nordiska Musikförlaget / Göteborg / Stockholm / Malmö”.

Karl Wohlfart

Karl Wohlfart holds a central role in Swedish piano performance history: as pianist, pedagogue and publisher of instructional literature. Less known is that he was also a composer.

Karl Adrian Wohlfart was born in Hycklinge, Östergötland, in 1874. His family had recently moved from Södra Vi, near Vimmerby. Included in the move were his father, his mother Carolina (née Jönsdotter, originally from Södra Vi), three of Karl's older siblings, and homesteader Johan Leonard Johansson.

In 1893 he commenced studies at the Royal Conservatory of Music in Stockholm, completing his degree in organ performance in 1895. In 1897 he received degrees in both choral music and music education. He then continued studies in counterpoint with Joseph Dente (1898–1900) and composition with Ernst Ellberg, Johan Lindegren and Wilhelm Stenhammar. In 1897 he began piano studies with Richard Andersson. Later in Berlin he studied composition with Hans Pfitzner, and piano with Karl Heinrich Barth (1905–06).

In 1901 Karl Wohlfart was engaged as a piano teacher at Richard Andersson's Piano School. During the same year he began employment at the newly constructed Sundbyberg Church, just outside Stockholm. The following year he started the Sundbyberg Men's Choir. Alongside his work as a pianist and organist, he was often employed as both choir and orchestra conductor. In 1913 he took the step of starting his own piano school, which remained active until 1966. For decades, Karl Wohlfart's renowned Piano School fostered many eminent Swedish pianists.

In addition to his piano school, Karl Wohlfart's name is most associated with educational piano literature. He published piano method books, étude collections, technical exercises, and translated and reworked the études of Carl Czerny. Throughout the 1900s, countless Swedish pianists have had Karl Wohlfart's publications on their piano racks.

Karl Wohlfart married in 1907 and had a son, Gunnar, who would later become a prominent neurologist. In 1930 Karl Wohlfart was elected to the Royal Swedish Academy of Music.

Karl Wohlfart began composing during his early years of study. His production was immense and not only limited to works for piano – which one might have believed. As to be expected, he composed solo pieces for his own instrument, but he also wrote a concert piece for piano and orchestra (1900). In addition, he wrote songs, choral works, and chamber music – including a violin sonata. As choir director at Sundbyberg Church he wrote pieces for festive occasions, such as a cantata for the induction of the vicar in 1916. One can easily imagine that many choral works came into existence for service at this church.

© *Gunnar Ternhag*
Trans. Thalia Thunander

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by AB Nordiska Musikförlaget, N.M.S. 232d.

Text on the front page: "Karl Wohlfart / Skogsfantasier / Konsertetyder Op. 21 nr. 2 / Morgongryning / A.-B. Nordiska Musikförlaget / Göteborg / Stockholm / Malmö".